

Давиденко І.В.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ХОСТЕЛІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Гостинність – одне з фундаментальних понять людської цивілізації, яке сьогодні під впливом науково-технічного прогресу перетворилось у потужну індустрію, в якій задіяні мільйони професіоналів. Індустрія гостинності є однією з важливих складових світового ринку послуг, й представляє собою високодохідну галузь, що швидко розвивається, створюючи нові види та форми підприємств. Одним із таких видів засобів розміщення, який активно поширюється на ринку готельних послуг, є хостели.

В останні роки з'являються публікації, які торкаються питань доцільності створення й розвитку хостелів в Україні, однак проблема створення достатньої вітчизняної нормативно-правової бази, яка б регулювала діяльність таких засобів розміщення залишається невирішеною. Тому, метою статті є виявити особливості функціонування такого засобу розміщення туристів як хостел й проаналізувати основні нормативно-правові положення, що регулюють діяльність таких підприємств в Україні.

У Франції хостели називають «Auberge de jeunesse», у Німеччині - «Jugendherberge», в Іспанії - «Albergue juvenil», однак усі ці поняття перекладаються як молодіжний гуртожиток [1, с. 115]. Відповідно до ДСТУ 4527:2006 «Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення» хостел - це засіб розміщення, в якому номери розташовані, як правило, за коридорною або блочною системою, та має умови для самостійного приготування їжі й санітарно-технічні зручності на поверсі або в блоці...» [2].

В цілому, клієнта хостелу можна визначити як людину, яка подорожує самостійно, не купуючи готовий тур. Популярність таких подорожей з кожним роком збільшується як у світі в цілому, так і в Україні, зокрема. У даного засобу розміщення своя специфічна цільова аудиторія, яка не обмежується тільки подорожуючими економ-класом. Вартість розміщення у хостелі, який надає койко-місце, а не номер, не набагато менша, ніж у малобюджетному готелі. Вартість ночівлі у східноєвропейських хостелах дорівнює від 5 до 10 євро, а у західноєвропейських – 10-20 євро, у великих містах вартість ще більша – 20-35 євро, що приблизно дорівнює вартості розміщення у готелях категорії 1-2 зірки. Тому, можна стверджувати, що багато людей обирають хостел не тільки завдяки низькій вартості розміщення, а й завдяки специфічній демократичній атмосфері. Цю тезу підкреслює визначення хостелу, яке дає International Youth Hostel Federation (IYHF). В даному випадку під хостелом розуміють місце, де можна затишно

переночувати в дружньому оточенні й за прийнятною ціною [3]. Акуратний хол, рецепція, барна стійка в одному приміщенні та кілька ліжок в іншому, - все це обов'язково є в середньостатистичному хостелі. Спальна кімната (dormitory або dorm) є основним приміщенням хостелу. У спальні знаходяться ліжка, нерідко двоповерхові, - п'ять-десять штук. У великих хостелах може бути декілька спальних приміщень. Також у хостелах повинні бути спеціально передбачені кімнати для спілкування (meeting rooms), де можна познайомитись з іншими гостями, відпочити, подивитись телевізор.

Більшість хостелів знаходиться у Західній Європі, де найвищий рівень розвитку студентського туризму. Історично хостели створювались для розміщення виключно студентів, які мають міжнародну студентську карту International Students Identity Card ISIC. З часом така концепція змінилась, хостели приймають усіх бажаючих, однак, й досі офіційно існують хостели (особливо у Німеччині), до яких вхід без такої студентської карти заборонений.

На сьогоднішній день більш ніж в 60 країнах світу функціонує більше 4500 тис. хостелів, які щорічно розміщують до 35 млн. подорожуючих. При цьому, компанії, які займаються збором інформації про такого роду засоби розміщення, зазначають, що точно підрахувати скільки існує хостелів у світі практично неможливо по причині постійного створення нових підприємств. Більш того, мережі хостелів існують навіть в таких віддалених країнах як Бахрейн, Кенія, Марокко, Пакистан, Саудівська Аравія та Уругвай [4].

Зараз майже всі хостели у світі об'єднані в декілька хостел – мереж (міжнародних хостельних асоціацій). Найбільш відомою та впливовою є Міжнародна асоціація хостелів (IYHF) та її партнер – мережа європейських хостелів - European Youth Hostel Federation. Картка постійного клієнта IYHF дає можливість отримання знижок у хостелах, що є акредитованими цією асоціацією. Ця асоціація має статус неурядової некомерційної організації та знаходиться під протекцією ЮНЕСКО. Асоціація встановлює стандарти для засобів розміщення такого класу, розробляє навчальні програми, публікує каталоги хостелів. Структура є найстарішим об'єднанням національних хостельних асоціацій й характеризується як найбільш вимоглива та консервативна. Тому, кожен хостел, який акредитований IYHF, щорічно має проходити сувору перевірку на відповідність існуючим вимогам. Всі хостели IYHF відмічені логотипом Hostelling International (трикутник, у якому зображені ліжка та ялинка) [3].

Близько 400 хостелів IYHF об'єднані єдиною комп'ютерною системою резервування International Booking Network (IBN). Вхідження до IBN вимагає від хостелу офіційного підтвердження відповідності стандартам, затвердженим Міжнародною асоціацією хостелів IYHF.

Як правило, у світовій практиці хостели поділяються на три категорії за рівнем якості послуг. Більша частина хостелів відноситься

до розряду стандартних. Однією з вирішальних причин віднесення хостелів до тієї чи іншої категорії є місце розташування підприємства. Віддаленість місця знаходження хостелу від транспортних магістралей або рекреаційних центрів може спричинити віднесення підприємства розміщення до нижчої категорії не зважаючи на рівень якості послуг, що надаються. Однак, слід зазначити, що класифікація хостелів не передбачає уніфікацію послуг розміщення всіх підприємств. Однакові умови проживання та рівень послуг не досить привабливі для специфічної цільової аудиторії споживачів таких послуг. Тому, вважається, що основними вимогами, яких повинні дотримуватись хостели, є все ж таки відповідна культура спілкування та прийому, чистота приміщень, зручність та рівень безпеки.

В Україні функціонує Всеукраїнська молодіжна хостельна асоціація (ВМХА), яка була створена у 2003 році. ВМХА щорічно проводить перевірку хостелів на предмет відповідності стандартам ІУНФ.

Хостели є своєрідною альтернативою традиційним засобам розміщення в Україні. Стандартні вимоги для хостелів в Україні розроблені мережею «Молодіжний туризм і хостели України». Відповідно до даних вимог, подібно до стандартів, розроблених Міжнародною асоціацією, хостели поділяють на три категорії: стандарт (Standart), покращений (Superior) та люкс (Luxury). Головним параметром для відношення хостелу до тієї чи іншої категорії є місце знаходження засобу розміщення – категорія підвищується за рахунок близькості розташування до центру міста, крупних бізнес-центрів, рекреаційних центрів.

Відповідно до міжнародної класифікації UNWTO хостели відносять до інших колективних засобів розміщення, що передбачає надання обмежених готельних послуг, за виключенням щоденної заправки ліжка й прибирання житлових приміщень (приміщення готується та прибирається тільки для кожного нового гостя; послуги поточного прибирання приміщення клієнту не надаються, він повинен цим займатись самостійно, для чого отримує відповідний інвентар).

Аналізуючи вітчизняну законодавчу базу, можна відмітити низку невідповідностей. Перша з них проявляється в тому, що хостели відносять до категорії готелів та інші засоби розміщення. А це означає, що в хостелі повинно бути як мінімум сім номерів. По-друге, даний засіб розміщення повинен надавати готельні послуги, які не обмежуються прибиранням ліжок та приміщень. Тобто, відповідно до української класифікації хостел є одним із видів готелів, а це не відповідає міжнародній класифікації засобів розміщення. Хостели пропонують своїм клієнтам набір обмежених послуг і навіть, не зважаючи на те, що в багатьох хостелах є індивідуальні кімнати, як правило, хостели більше нагадують гуртожитки, ніж готелі.

Також треба зазначити той факт, що у вітчизняній статистичній звітності хостели не виділяють в окрему категорію засобів розміщення,

оскільки форма державного статистичного спостереження №1 КЗР (річна) «Звіт про діяльність колективного засобу розміщування», затверджена в 2011 році не передбачає збір інформації про діяльність хостелів як окремого типу колективних засобів розміщення. В зв'язку з цим неможливо провести достовірний аналіз діяльності цього виду засобів розміщення в Україні.

Підсумовуючи все вище сказане, зазначимо, що хостел – це один із найбільш затребуваних засобів тимчасового розміщення серед молоді в Європі та у всьому світі. Популярність даного типу розміщення забезпечується, перш за все, невисокою вартістю послуг. Вимоги до хостелів в Україні практично не відрізняються від міжнародних вимог, що в свою чергу повинно свідчити про належний рівень обслуговування клієнтів у вітчизняних хостелах. Перспективою подальших досліджень у цьому напрямі, на наш погляд, повинно бути удосконалення вітчизняної законодавчої бази, форм статистичної звітності для забезпечення реального обліку та ефективного функціонування хостелів як окремого специфічного виду засобів розміщення.

Література:

1. **Федоров Р. Г.** Развитие хостел-движения в России и за рубежом // Актуальные вопросы экономических наук (II): материалы междунар. заоч. науч. конф.— Уфа: Лето, 2013. — С. 115-117.

2. **ДСТУ 4527:2006** «Услуги туристические. Средства размещения. Термины и определения».

3. Основные положения международной федерации молодежных хостелов (IYHF) по работе хостелов [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.hihostels.com.ua>

4. История хостелов в разрезе современности [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://www.hihostels.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=11&Itemid=46&lang=ru

Давиденко І.В. Особливості розвитку хостелів в Україні та світі.

В статті визначаються передумови виникнення та особливості функціонування хостелів як окремого виду засобів розміщення туристів. Визначаються відмінності між хостелами та традиційними засобами розміщення туристів. Аналізуються існуючі світові та вітчизняні вимоги до цього типу засобів розміщення. Характеризується діяльність міжнародних асоціацій хостелів та національної Всеукраїнської молодіжної хостельної асоціації. Підкреслюються проблеми організації діяльності хостелів в Україні.

Ключові слова: хостел, засіб розміщення, гостинність.

Давыденко И.В. Особенности развития хостелов в Украине и мире.

В статье определяются предпосылки возникновения и особенности функционирования хостелов как отдельного вида средств размещения туристов. Определяются отличия между хостелами и традиционными средствами размещения туристов. Анализируются существующие мировые и отечественные требования к этому типу средств размещения. Характеризуется деятельность международных ассоциаций хостелов и национальной Всеукраинской молодежной хостельной ассоциации. Подчеркиваются проблемы организации деятельности хостелов в Украине.

Ключевые слова: хостел, средство размещения, индустрия гостеприимства.

Davydenko Iryna. Specifics of hostels development in Ukraine and in the world.

The article defines background of occurrence and specifics of the functioning of hostels as a separate type of tourist accommodation. It is identified the differences between the hostels and traditional tourist accommodation. It is analyzed the current international and domestic requirements for this type of accommodation. Is characterized activity of International Youth Hostel Associations and national Ukrainian Youth Hostelling Association. Are underlined problems of the organization of hostels in Ukraine.

Keywords: hostel, accommodation, hospitality.